

Depolitizovati policiju i graditi integritet policajaca kako bi borba protiv korupcije bila efikasnija

Datum

jun. '14.

03.

Glavni rizici od korupcije u policiji su upravljenje ljudskim resursima, nabavke i dodatni rad policajaca nespojiv sa policijskim poslom, a za efikasnu borbu protiv korupcije neophodna je depolitizacija policije, transparentnost u upravljanju kadrovima i izgradnja integriteta i rukovodilaca i policijskih službenika, zaključeno je tokom konferencije „Rizici od korupcije u policiji i jačanje integriteta policije“.

Svega dva odsto građana smatra da policija otvoreno govori o korupciji u svojim redovima i zato ne čudi podatak da čak 70 odsto njih ne bi bilo spremno da prijavi slučajeve korupcije u policiji, istakla je direktorka BCBP Sonja Stojanović Gajić. Kako je navela, istraživanja pokazuju da građani smatraju da postoji sprega

policije i dilera droge, kao i da je često reketiranje, u kojem su akteri policajci.

„Čak 77 odsto policajaca, prema sprovedenom istraživanju, smatra da političari uvek ometaju rad policajaca. I građani i policajci veruju da policijski rukovodioci ne predupređuju i ne sankcionišu korupciju, i zato 75 odsto policijskih službenika nikada ne bi prijavilo korumpiranog kolegu, a ostali bi to učinili samo ukoliko ne bi snosili disciplinsku odgovornost“, rekla je direktorka BCBP.

Kao neophodne mere za suzbijanje korupcije u policiji, Sonja Stojanović Gajić je navela depolitizaciju upravljanja Ministarstvom unutrašnjih poslova, nemešanje politike u istrage, ustanovljavanje efikasnog sistema za prevenciju i borbu protiv korupcije u policiji, pre svega kroz jačanje Sektora unutrašnje kontrole, kao i jačanje i saradnju instrumenata eksterne kontrole.

Šefica Kancelarije Saveta Evrope Antje Rotemund je kao preduslov iskorenjivanja korupcije istakla da je neophodno da sektori u kojima se ona može pojaviti funkcionišu na snažnoj etičkoj osnovi. Kako je dodala, pad korupcije u policiji je preduslov napretka u mnogim društvenim sektorima, a za to je potreban niz sektorskih mera širom administracije. Kao najznačajnije, ona je istakla sprovođenje preventivnih mera.

Državni sekretar u Ministarstvu unutrašnjih poslova Milosav Miličković je istakao da je zabrinjavajuća činjenica da se Srbija već niz godina ubraja u zemlje sa izraženim problemom korupcije. Kao slabe tačke integriteta policije on je istakao ljudske resurse i javne nabavke.

Konferenciji je prisustvovalo više od 100 predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Narodne Skupštine i Vlade, međunarodnih organizacija i diplomatskih predstavništva, organizacija civilnog društva i medija

„Potrebna je veća transparentnost u upravljanju kadrovima. Nejasni opisi poslova stvaraju nejasnoće kada je reč o nadležnostima. Takođe, problem predstavlja i neusaglašenost internih propisa i procedura. Upravljačke odluke treba da se donose na osnovu procedura, a ne ličnih procena. Osim toga, za borbu protiv korupcije neophodni su i jačanje društvene svesti o štetnosti korupcije i spremnost države da je spreči“, istakao je Miličković.

Šef delegacije EU u Srbiji Majkl Davenport je istakao da je tema korupcije jedna od najznačajnijih tema za dalje reforme koje Srbija treba da sprovede u procesu pregovora sa EU. Kako navodi, napredak u ovim

oblastima je važan u ranoj fazi pregovora s Evropskom unijom jer poglavlja 23 i 24 koja treba prvo da se otvore, bave se i ovom problematikom.

Da policija nije niz političkih odnosa, već instrument koji doprinosi dobrobiti društva i bezbednosti svih građana i građanki, istakla je predsednica Odbora za odbranu i unutrašnje poslove Skupštine Srbije Marija Obradović. Zbog toga, kako je navela, za efikasnu borbu protiv korupcije potrebna je promena svesti kod svih građana, a ne samo onih na vrhu piramide.

Direktorka Agencije za borbu protiv korupcije Tatjana Babić navela je da, posle siromaštva i nezaposlenosti, građani Srbije korupciju vide kao jedan od najvećih problema. Prema njenim rečima, za društvo je veliki problem sistemska korupcija koja se mora iskorenjivati uporedo sa sitnom korupcijom. Kao ključne mere za borbu protiv korupcije, ona je istakla efikasan i nezavisan nadzor nad donošenjem odluka, transparentnost i odgovornost pojedinaca za nepoštovanje odluka.

Rizici od korupcije i strateški pristup za jačanje integriteta policije tema je o kojoj se raspravljalo tokom prvog panela konferencije

Profesionalizacija i prevencija će otkloniti uzroke korupcije

„Integritet je veoma bitan i rukovodioci moraju imati svest o njegovom značaju. Treba jasno definisati koga je moguće primiti u policiju. Integritet u policiji i rukovođenje ličnim primerom su najvažniji elementi policijskog profesionalizma. Osim jačanja integriteta, treba istaći i značaj sprovođenja preventivnih mera u borbi protiv korupcije. Represija je na kratak rok, ona leči simptome. Prevencija se bavi uzrocima i ona treba da bude prioritet“, istakao je ekspert Saveta Evrope Robert Šumi predstavljajući preporuke izveštaja stvorenog u okviru projekta Jačanje kapaciteta policije i pravosuđa za borbu protiv korupcije u Srbiji.

Načelnik Sektora unutrašnje kontrole policije Miloš Oparnica je naveo da se preporuke Saveta Evrope već u fazi aktivnosti i istakao je da jačanje integriteta policijskih službenika i preventivna delovanja treba da budu važan element borbe protiv korupcije. Oparnica je upozorio na nedovoljan broj ljudi zaposlenih u Sektoru, kao i

na nedostatak adekvatne opreme za rad koja je neophodna da bi se problem korupcije rešavao pravovremeno. Takođe, on je istakao da bi je saradnja Sektora unutrašnje kontrole i Tužilaštva dobra, ali da bi je trebalo unaprediti tako što bi postojao jedan specijalizovan tužilac za borbu protiv korupcije.

Izazov Službi interne revizije u MUP-u prilikom obavljanja kontrole korupcije u policiji jeste nedostatak procedura u odnosu na koje mogu da ocenjuju, istakla je načelnica Službe Vesna Nešić. Ona je dodala da je Služba interne revizije predala sve revizije Sektoru unutrašnje kontrole radi produbljivanja dokaza, ističući da je umrežavanje kontrolora jedan od lekova za korupciju. Kao jedan od rizika od korupcije u policiji, ona je istakla javne nabavke, koje često nisu u skladu sa planovima nabavki.

Istraživač BCBP Saša Đorđević istakao je dva problema koji urušavaju integritet policije.

Istraživač BCBP Saša Đorđević je u razgovoru sa brojnim medijima istakao curenje informacija i nespojive delatnosti sa policijskim poslom kao rizike od korupcije

„Prvi je curenje informacija iz MUP-a, a drugi je pitanje šta policajac može da radi po završetku radnog vremena. Ovi problemi se javljaju zbog toga što još nije zasnovan adekvatan sistem upravljanja ljudskim resursima, unutrašnja kontrola policije još nije dovoljno jaka, a prisutna je i politizacija policije. Ukoliko se reše ovi problemi, i ukoliko građani, ali i sami policajci počnu da veruju u svoje institucije odnosno u policiju, možemo doći do većeg procenta prijava o korupciji ne samo u policiji već i u ostalim organima državne uprave“, istakao je Đorđević.

Šef Biroa za strateško planiranje u MUP-u Dražen Maravić smatra da nije moguće govoriti o izgradnji integriteta ako se prvo ne srede osnovni modeli policijskog rada. Kako je naveo, odsustvo standarda policijskog rada stvara milje u kome policajac može da bira da li da plati kartu u prevozu ili radi dodatni posao. On je naveo da je lični primer značajan jer od ličnog integriteta rukovodioca zavisi kako će se ponašati policajci kojima je on nadređen.

Marijana Obradović iz Agencije za borbu protiv korupcije je istakla da je rad na jačanju integriteta i etike najslabija karika u sistemu borbe protiv korupcije. Ona je navela da dobro upravljanje procesima, odnosno sužavanje monopola nad donošenjem odluka smanjuje rizike od korupcije.

Poslednji panel je obeležio dijalog OCD i policijskih sindikata sa predstavnicima Sektora unutrašnje kontrole policije

Na prijave korupcije u policiji se ne reaguje adekvatno

„Organizacije civilnog društva van Beograda nemaju kapacitete za borbu protiv korupcije u policiji. Za borbu protiv korupcije je neophodan kontinuitet, a za to je potrebna finansijska stabilnost i nezavisnost, što je vrlo teško postići. Građani u malim mestima se osećaju nemoćno, frustrirano i uplašeno kada se susretnu sa korupcijom“, istakao je Milan Stefanović iz niške organizacije PROTECTA.

Izvršni direktor BCBP Predrag Petrović je ocenio da jačanje integriteta policije i povećanje bezbednosti građana predstavlja zajednički interes OCD i policijskih sindikata. Dejan Škorić iz Resurs centra iz Majdanpeka je ukazao na postojanje „plavog zida ćutnje“, koji predstavlja veliki problem za dokazivanje slučaja korupcije i ograničava istraživački rad organizacija civilnog društva, dok prema rečima Zorana Bašić iz Društva protiv korupcije iz Zrenjanina, policajci ne smeju da prijave korumpiranog kolegu jer „svako svakoga drži u šaci“. Kao jedan od problema u radu policije, Bašić je istakao činjenicu da se ne kontroliše suština policijskog rada, već samo forma, odnosno, prati se samo da li su ili nisu poslali izveštaj. Panelisti su na konferenciji predstavili slučajeve korupcije i kršenja zakona od strane pripadnika policije Zrenjanina, Majdanpeka i Niša. Ove studije slučajeve su objavljene u publikaciji BCBP.

Nikša Nikodinović iz Policijskog sindikata Srbije je istakao da sindikati prijavljuju slučajeve korupcije za koje saznaju, a da kada prijava "ne prođe" reaguju saopštenjem i konferencijama za medije. On je naveo da su česte anonimne prijave korupcije u policiji i da se najveći broj njih odnosi na saobraćajnu i graničnu policiju. Saša Simić iz Sindikata srpske policije je istakao da je korupcija u policiji poniženje za profesiju i društvo u celini i da je loše zakonodavstvo dovelo do toga da su pojedinci u MUP-u prigrabili preveliku moć i uticaj. Kao jedan od mehanizama koje treba sprovesti radi efikasnije borbe protiv korupcije Milan Marković iz Nezavisnog sindikata policije je naveo uvođenje sistemske kontrole i odgovornosti u MUP-u.

Konferencija je inicijativa zajedničkog projekta Evropske unije i Saveta Evrope „Jačanje kapaciteta policije i pravosuđa za borbu protiv korupcije u Srbiji (PACS)“ i projekta „A-COP: Civilno društvo protiv korupcije u policiji“ koga sprovode BCBP, Novosadska novinarska škola i Toplički centar za demokratiju i ljudska prava,

uz podršku Delegacije Evropske unije u Srbiji i Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije.